

MedlemsBlad

för DIS-Småland

Årgång 10, Nr 23

Nr 1 januari 2007

Bilder från...

...Disgenkurs i Jönköping...

...fikapaus under temamöte i Tranås...

...och veckoslutskurs med övernattning på folkhögskolan i Vimmerby.

Välkomna till årsmöte
3 mars 2007
i Vimmerby

DIS-Småland

Regionförening till Föreningen DIS,
Föreningen för datorhjälp i släktforskningen, för
Jönköpings (F), Kronobergs (G) och Kalmar (H)
län.

Postadress:

DIS-Småland
c/o Ingvar Kärrdahl
Bäckvägen 18
330 15 BOR
E-post: ordf_smaland@dis.se

Styrelsen:

Ordförande Ingvar Kärrdahl
Bäckvägen 18, 330 15 BOR
Tfn 0370-65 07 15
E-post: ordf_smaland@dis.se

Vice ordförande Donald Freij
Moängsvägen 7, 330 15 BOR
Tfn 0370-65 07 93
E-post: dfreij@pp.varnamo.net

Sekreterare Rune Elofsson
Duvgatan 10, 575 34 EKSJÖ
Tfn 0381-129 94
E-post: rune.elifsson@telia.com

Kassör Börje Jönsson
Klosterstigen 9, 575 37 EKSJÖ
Tfn 0381-108 40
E-post: borje-jonsson@spray.se

Ledamot Arne Johansson
S Storgatan 29 D, 590 80 SÖDRA VI
Tfn 0492-205 20

Arne Johansson är:

Disbyttansvarig

E-post: disbyt@dis-smaland.se

Webmaster inom DIS-Småland

E-post: webmaster@dis-smaland.se

Suppleant Egon Burman

Box 178, Murmästarevägen 1, 351 04 VÄXJÖ
Tfn 0470-637 26

E-post: eb@netatonce.net

Suppleant Rainer Timander

Landshövdingegatan 10, 392 31 Kalmar
Tfn 0480-42 08 75

E-post: rainer-timander@glocalnet.net

Faddrar

PC-faddrar i Småland:

Börje Jönsson

Ingvar Kärrdahl

se deras adresser i vänster spalt samt

Jan Jutefors

Ryssbyvägen 15, 380 30 ROCKNEBY

Tfn 0480-665 65

E-post: jan.jutefors@telia.com

Redaktör

Utanför styrelsen redaktör för

DIS-Smålands MedlemsBlad

Ingrid Andersson

Ståhlgatan 9, 561 44 HUSKVARNA

Tfn 036-14 08 06

E-post: redaktor@dis-smaland.se

Årsavgift 2006

DIS-Småland 60 kr + medlemskap i DIS 120 kr.

Plusgiro 140 33 - 5 föreningen DIS

Adressändringar sänds till

Föreningen DIS

Gamla Linköping

582 46 Linköping

MedlemsBlad för DIS-Småland

ISSN 1650-3066

Upplaga 1100 ex

Organisationsnummer: 82 70 01 – 1029

Ansvarig utgivare:

Ordförande Ingvar Kärrdahl

Manus skickas till redaktör

Ingrid Andersson, se adress ovan.

Redaktören förbehåller sig rätten att redigera
innehållet. Citat ur MedlemsBlad för DIS-Små-
land får göras om källan anges. För återgivande
av signerade artiklar samt illustrationer krävs
tillstånd av författaren.

Författarna är själva ansvariga för innehållet i
artiklarna.

Redaktionen ansvarar inte för insänt icke
beställt material.

Ordföranden har ordet

Tiden går fort – alltför fort

Detta gäller speciellt när man har roligt och ägnar sin lediga tid till saker som man är intresserad av. Givetvis är det oerhört viktigt att prioritera och här finns, som jag ser det, alltid familjen med sina närmaste högst upp på den listan. Den fortsatta rangordningen blir svårare där man slits mellan en massa intressen och saker man vill göra. Släktforskningen och den föreningsaktivitet som det medför gör att det med sin familjenära koppling också ligger bra till i prioriteringarna.

Nu tillbaka till att tiden går fort. Dis-Småland fyller i år för första gången tvåsiffrigt. Året var 1997 då jag och alla andra Dismedlemmar boende i Småland och på Öland nåddes av ett brev där det fanns ett förslag om att bilda en regionförening för Småland och Öland och platsen för detta första möte var just Vimmerby. Vi har alltså noterat Vimmerby som födelseort för föreningen. Förvisso ägde detta första möte rum först på hösten 1997 och det första årsmötet hölls på våren 1998 då stadgar för föreningen och även dess namn DIS-Småland antogs. Det är ju helt normalt att det går en tid mellan födelse och dop.

För att det ska gå från tanke till verkställighet krävs emellertid att någon eller några sätter igång och gör något konkret. Det finns två personer som i detta sammanhang måste nämnas och det är Rune Elofsson och Holger Kanth. De förankrade sina idéer i sina omgivning, författade brev och fixade lokal och fika och vi andra kunde komma till dukat bord och behövde bara svara ”Ja” på frågan om vi skulle bilda en regionförening för Småland och Öland. Givetvis hade detta inte varit möjligt utan det förnämliga stödet från ordföranden i DIS, Sture Bjelkåker.

Holger hälsade välkommen till upptaktsmötet, Sture valdes till mötesordförande och Rune till sekreterare. För att snabbt gå vidare så valdes en interimsstyrelse där Rune blev ordförande för att ett halvår senare på första årsmötet bli vald till ”riktig” ordförande. Efter fem år i hetluften ville Rune trappa ner men är fortfarande aktiv som sekreterare i föreningen.

I styrelsen har vi bestämt att betrakta 2007 som året för vårt 10-årsjubileum. Vi har planer på att genom lämpligt arrangemang i höst på något sätt fira att vi fyller tio och kan lägga undan kortbyxorna.

För tre år sedan bildades Dis-Nord och för två månader sedan fick vi en ny granne då Östgötarna valde interimsstyrelse till ”Dis-Östergötland” vilket fortfarande är ett arbetsnamn. Vi hälsar vår nye granne välkommen även om vi skulle förlora några medlemmar i gränstrakterna.

En ideell förening finns till för sina medlemmar. Allt arbete är också ideellt. Lönen är att man får jobba med sådant som man är intresserad av och som man tycker är roligt. Det behövs några fler som är beredda att jobba för den här lönen. Vi behöver ytterligare någon i styrelsen. Vi behöver få fler som skriver artiklar i vårt medlemsblad och vi behöver få fler lokala ombud. Det behövs också personer med nya idéer och som är beredda att jobba med sina förslag. Du behövs, hör av dig och kom med i gänget.

Årsmötet närmar sig och du är hjärtligt välkommen.

Ingvar Kärrdahl
Ordförande i DIS-Småland

Välkomna till Vimmerby

Det var en gång, för inte alltså länge sedan, samlades ett 30-tal personer i stadshuset plenial på Kyrkogatan i Vimmerby för att bilda en regionförening inom Föreningen DIS. Det var starten till vad vi har idag, DIS-Småland. Regionföreningens första ordförande blev Rune Elofsson, Eksjö.

Det har nu gått hela 10 år sedan vår regionförening bildades, därför blir årets årsmötesstad **VIMMERBY**.

Jag tänkte skriva lite om Vimmerby. Och när jag börja leta lite resurs för att kunna skriva om staden dök bara Astrid Lindgrens namn upp. Det skulle inte ha förvånat mig om Pippi Långstrump skulle hoppa upp i min dator och berättat vad jag skulle ha skrivit.

Nu får jag klara mig utan Pippi och själv berätta om Vimmerby som troligen är en av Sveriges äldsta städer. Deras stadsrättigheter var indragna mellan 1532 och 1604 så det är ca 400 år sedan de fick tillbaka sina stadsrättigheter. Men redan 1192 hade danskarna bränt staden för tredje gången. Staden var en betydande marknadsplats på 1800-talet för bönderna från landsbygden runt Vimmerby.

En promenad utmed Storgatan i Vimmerby berättar om en svunnen tid. **Grankvistgården** blev 1963 bygghminnesförklarad är troligen från 1700-talet, här finns barockmålningar av en ännu okänd konstnär.

En bit bort finns nästa hus med sin historia **Tennjugtaregården**. I gården fanns på 1700-talet tennjugtare Gudmund Östling och Zadek Bergenholtz. Här finns fina tak- och väggmålningar.

På Storgatan 3 finns **Borgmästaregården**, uppkallad efter Borgmästare Otto Gustaf Wahlberg, 1870-1907. Även denna byggnad är från 1700-talet.

Mellan 1801-1835 fanns min makes släkting som Borgmästare i Vimmerby; Christian Svalander född 1770 på Rubbslätt i Byarum (F) där fadern var präst. Han var gift med Anna Maria Aurell född 1777 på Öland. De fick 8 barn. Deras bostad beskrivs att den bestod av nybyggt boningshus i två

våningar, visthusbod med drängstuga, vagnstuga, vagnskjul, loge, stall, fähus och småhus. Vattenbrunn finnes på tomten. Kanske var det början till Borgmästaregården?

Rådmansgården ligger på Storgatan 28 och den finns med på ritningar redan 1648. Huset har fått sitt namn efter Rådman Johan Wimarkrantz som köpte gården 1772.

På Storgatan finns även **Hammar skjöldska gården** även den från 1700-talet.

I staden finns ett museum **Näktergalen** – inrymt i ett rikt borgarhus från 1700-talet. Här finns även **Ösjöfors** handpappersbruk där man demonstrerar papperstillverkning och har utställningar i bruksmiljö.

Det museum som väl troligen är mest besökt är **Astrid Lindgren-gården**. Detta är hela svenska folkets tack till Astrid för all glädje hon spritt genom sina böcker. Gården ligger alldeles intill **Astrid Lindgrens Värld** – en sagopark för alla stora och små barn runt om i världen.

På turistbyråns hemsida finns:
I Astrids fotspår med bland annat
* **Astrids barndomshem** Näs, bara några rejäla stenkast från sagoparken
* **Bullerbyn** – Sevedstorp i Pelarne ca 15 km från Vimmerby
* **Emils Katthult** – Gibberyd i Rumsquilla ca 25 km från Vimmerby

En annan person som kommer från trakten runt Vimmerby är för oss i Jönköping (numera Eksjöbo) den kände kyrkoherden emeritus Malte Blaxhult född i Vena församling.

Redaktör Ingrid Andersson

Red.anm:

Min resurs har jag gjort på Internet på följande hemsidor:

Vimmerby turistbyrå:

www.vimmerbyturistbyra.se

Wikipedia: <http://sv.wikipedia.org>

Folkhögskolans hemsida:

www.vfhs.ltkalmar.se

Årsmöte i DIS-Småland

3 mars 2007

Medlemmar i DIS-Småland kallas härmed till årsmöte lördagen den 3 mars 2007 kl.10.30 på Vimmeby folkhögskola, Vimmeby

Program:

- 10.00 Ankomst och förmiddagsfika
- 10.30 Årsmöte
- 11.00 ca Föredrag.
- 12.00-13.00 Lunch
- 13.00 Information
Visning av Disgen ver 8.1c
Dispos, Disbyt och koppling till Genline
- 14.30 Eftermiddagskaffe
- 16.00 Avslutning

Ämne och föredragshållare publiceras senare på Dis-Smålands hemsida.

Kostnad för hela dagen är 80 kronor.

Anmälan görs senast 26 februari 2007 till:

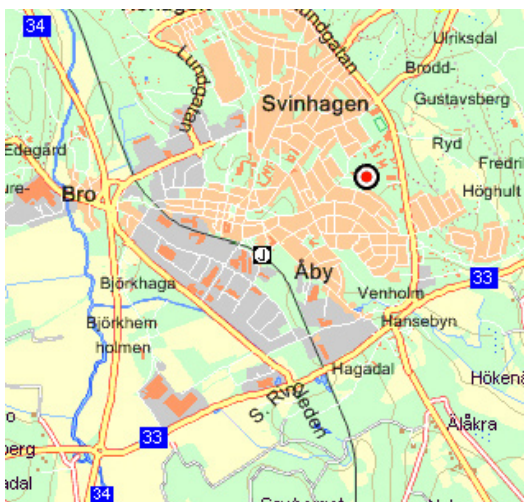
Ordförande Ingvar Kärrdahl. e-post: ordf_smaland@dis.se
tfn: 0370-65 07 15, mobil: 070-522 19 57

eller

Sekreterare Rune Elofsson. e-post: rune.elifsson@telia.com
tfn: 0381-129 94, mobil:

Som medlem är du givetvis välkommen att närvara vid årsmötesförhandlingarna och övrigt program utan avgift. Din anmälan är nödvändig om du önskar fika, lunch och kaffe eftersom detta måste förbeställas.

Välkomna Styrelsen

Gatuadress till folkhögskolan (i markeringen på bilden) är Bryggaregatan 8, Vimmeby. Lokala vägvisare finns från Rv 33.

Folkhögskolan i Vimmeby drivs i landstingets regi och fyllde 50 år 2006. Den är belägen nära stadens centrum, i en vacker Småländsk och fridfull miljö.

Vimmeby folkhögskola vänder sig till studerande som vill fördjupa sitt samhälls- och kulturintresse. Speciella intresseområden är naturvetenskap, fritidssektorn och vårdarbete.

Kursverksamhet under hösten 2006

Vid vår föreningsträff i Vetlanda den 21 oktober 2006 var det ett tjugotal personer som tog del av när Rune Elofsson berättade om släktboksfunktionen i Disgen.

Lördag den 28 oktober 2006 var vi i Tranås, där fick vi en genomgång av bildhantering i Disgen och digitalisering av bilder. Släktforskarföreningen där tog väl hand om oss och bjöd på en mycket god soppa till lunch.

På arkivens dag 11 november 2006 var Dis-Småland med på flera platser runt om i Småland.

Veckoslutkurs har hållits på Folkhögskolan i Vimmerby 25-26 november 2006. Det fanns plats för 18 personer i datasalen och alla platserna fylldes med deltagare.

I Jönköping har det varit två grundkurser i Disgen under hösten.

Redaktören har gjort ett studiebesök på en av grupperna, och den kvällen gick man igenom Ht1m-filerna. Jag pratade med några av deltagarna och alla var överens om att denna kursform behövs och är bra. En av deltagarna hade hört talas om släktforskning och DIS på jobbet, blev nyfiken och köpte programmet via Internet. Hon var mycket nöjd med programmet och saknade inget.

Lättast att lämna sina uppgifter är att man gör en Gecom-fil och skickar till något Dis-bytombud. I Småland är det Arne Johansson, Södra Vi.

Andra saker som togs upp var kan man lägga text som inte någon utomstående bör ta del av. Ett förslag var under notis – extra text.

Var finns de gamla församlingarna? Jo det ligger sist i varje kommun. Hur man kopplar loss personer och kopplar ihop personer. Det är många frågor som kommer upp och dessa träffar är bra för att kunna diskutera detaljer som man kanske sitter på sin kammare och funderar på.

På vår traditionella gagg-träff i Jönköping under hösten diskuterades hur man gör ett disbyt-utdrag. Ingvar Kärrdahl visade vad man får tillgång till om man delar med sig av sin forskning till Disbyt. En viktig sak att komma ihåg är att om man lämnar Dis tas uppgifterna bort.

Våren 2007

30 januari i Jönköping. Kursstart påbyggnadskurs i DISGEN. 6x3 tim. Mer info: 036-16 31 61 eller 0370-65 07 15.

Släktforskningens dag återkommer lördag 17 mars 2007.

21-23 mars 2007. Kartdagar 2007 på Elmia i Jönköping. Sveriges Släktforskarförbund och DIS deltar den 22 mars 2007. <http://www.elmia.se/git/>

Gaggkväll i Jönköping. Fria diskussioner om Disgen. Tid meddelas senare.

Tematräff om ort-kartfunktionen i Disgen en lördag i Jönköping. Tid meddelas senare.

Släktforskardagar i Halmstad 24-26 augusti 2007.

Att hitta eller inte hitta, det är frågan?

Hemvärnets musikkår, Jönköping-Huskvarna håller sedan tjugo år tillbaka på med ett projekt att dokumentera mindre spelade marscher som fallit i glömska i arkiven. Musikkåren spelar dessutom med den stämbesättning som användes inom den svenska militärmusiken ca 1850-1960 vilket ger en mjukare och i vissa fall kompaktare klang.

I denna stämbesättning utgörs huvudrollen av instrumenten av esskornett, b-kornett och tenorbasun vilka numera ersatts med oboe, fagott och saxofoner. Denna ändring gjordes kanske främst för att musikkåren skulle kunna spela utländsk repertoar från direkt inköpta arrangemang. Tidigare hade musikdirektörerna instrumenterat om för sin egna musikkår och dess förutsättningar. Största delen av det äldre notmaterialet är dessutom handskrivet.

Kåseri av Ingemar Badman

De senaste åren har ett samarbete med Svensk Militärhistoriskt Bibliotek (SMB) påbörjats vilket resulterat i att ett hundratal marscher kunnat dokumenteras. Projektledare inom SMB är Per Iko, med stor arkivvana och stort intresse för militärmusik, vars betydelse i detta sammanhang inte kan överskattas!!

Hur går det till när materialet till en cd-skiva skall fram?

Ofta blir det så att Per Iko och jag förutsättningslöst sammanstrålar på Krigsarkivet (KrA) för att gå igenom EN musikkårs notarkiv. Då katalog över detaljinnehållet ofta saknas innebär detta att vi tar akt för akt, stämbblad för stämbblad och läser och försöker göra en bedömning om marschen kan vara något att spela in. Det tidigare problemet med restriktioner att kopiera material ur t.ex. böcker som riskerar brytas sönder vid kopieringen har ju numera blivit enklare med digitalkamerans genombrott.

Att gå igenom ETT notarkiv (för ett regementes musikkår) är oerhört tidsödande, trots att vi i detta sammanhang begränsar oss till

marscherna. Skulle vi dessutom gå igenom det övriga på musikkårens repertoar som Ouvertyrer, operafantasier, potpurrier, valser etc. kan det vara ett livsverk att studera ETT notarkiv ordentligt. 99,99 % av materialet i KrA:s notarkiv kommer aldrig att studeras än mindre någonsin spelas!

Betänk då att Sverige haft ca 60 militärmusikkårer med egna notarkiv!!!

Målsättningen är att för varje cd-inspelning få fram ca 25 marscher som tidigare inte finns inspelade. De skall vara på acceptabel kvalitetsnivå och/eller av historiskt intresse av någon anledning. Många militärmusikdirektörer vars namn avklingat med åren var ju på sin tid och på sin ort ofta en centralgestalt inom musikens område. Det är inte alls ovanligt att en musikdirektör vid ett indelt infanteriförband dessutom var musiker i Kungl. Hovkapellet och organist i någon kyrka. Under 1900-talet kom sedan militärmusikerna alltmer användas som ledare för de lokala Orkesterföreningarna, körerna och som instrumentallärare vid musikskolorna. Historiken eller värdet av att dokumentera ett namn får undantagsvis en viktigare roll än det musikaliska värdet, dvs. hur marschen låter.

Vanligen spelas kanske 10 % av det material som skaffats på KrA in resten läggs åt sidan för att på nytt glömmas eller möjligen bli aktuellt vid kommande produktioner. När en marsch hittats, filmats och skrivit ut på papper innebär det inte att den kan spelas rakt av från stämmorna utan måste redigeras och bearbetas ytterligare. Noterna är ofta så otydliga, stämmor saknas delvis eller helt. Där börjar MITT stora arbete att vid sidan av sökandet i KrA, att skriva in stämman för stämman i partituret, Justera stämman för stämman och komplettera med de stämmor som saknas och då utan att på något sätt inkräkta på det ursprungliga verkets karaktär och form.

Det urval som slutligen väljs ut är bara att skumma lite på ytan i de mängder bortglömda alster som finns i arkiven. Det är ett tidsödande men inspirerande arbete!

Kyrkogårdsvandring i Jönköping

En varm, ljus tisdagskväll i juli gick jag en kyrkogårdsvandring på en av Jönköpings små kyrkogårdar. Den ligger vackert inbäddad bland gröna träd och en vacker stenmur runt sig, bara några hundra meter från Vättern och med en stora trafikerade gator runt hörnet.

Slottskapellet

På kyrkogården finns ett kapell, uppförd redan 1694, en av Jönköpings vackraste kyrkorum. Dåvarande landshövding Erik Dahlberg upprättade ritningar till kapellet redan 1692 och kapellet fick en planutformning likt ett grekiskt kors.

Kapellet genomgick en grundlig renovering senare delen av 1800-talet och fick då tre tillbyggnader, vapenhus i norr och söder, samt sakristia i öster.

Kolerans första offer

Vi var säkert över hundra personer som följde detta intressanta teaterspel som började med ett besök vid ett gjutjärnkors i nygotisk stil som är rest över skådespelare Anders

Collberg som kom till Jönköping med ett teatersällskap från Göteborg.

Stadens alla damer var överförtjusta i honom och denna kväll var vi många som föll för hans charm och skådespelarkonster.

Men tyvärr blev det inget spel på stadens teater för herr Collberg som under eftermiddagen insjuknade och blev sängliggande. När han några dagar senare avled konstaterade stadens läkare att det var kolera han led av. Han blev den förste som avled i denna hemska sjukdom som drabbade Jönköping i augusti 1834.

Ungdomarna från kulturskolan som illustrerade denna historia gjorde det med en sån inlevelse att man själv blev förflyttad till 1830-talets Jönköping. Staden blev hårt drabbad av koleran, ungefär 600 personer dog, eller var sjunde invånare.

Om Du skulle vilja läsa om denna period i Jönköpings historia, föreslår jag att du går till biblioteket och lånar Ingrid Hesslanders roman "Den heta sommaren" från 1957 där hon beskriver denna katastrof.

Viktor Rydberg

Ett annat stopp var hos Viktor Rydbergs mor, Hedvig Kristina Rydbergs grav. Även hon dog i kolera bara 16 dagar efter Collberg. På Hedvigs vackra sten finns texten:

Jag saknar min moder över allt,
Hon var där väl,
hon var nog när,
min barnasjäl.

Vi fick höra Viktor läsa prosa och hur han längtade efter sin mor.

Hans mor kom och tröstade honom och berättade att det skulle gå honom väl i livet. Och att han skulle vara tacksam mot dem som hand om honom efter hennes död, eftersom fadern inte kunde, på grund av dryckenskap. En mycket konstig känsla

kryper fram, här står vi och ser på vad som hände 1834, och vi har facit i handen.

Han ville ligga en sista gång i sin mors knä och höra henne sjunga. Hon (Elin) sjunger med en otroligt vacker röst ”Gläns över sjö och strand”.

Ida skolan

Nästa stopp är vid ett vackert gjutjärnstaket som omgärdar Ida Maria Adriette Ljungquists grav. Här blir vi insatta i hennes sätt att sköte ett stort hushåll, hela 27 personer, på mitten av 1800-talet. Flickorna som fanns i hennes hushåll fick lära sig allt som ingick i ett storhushåll på den tiden.

Men vad är hon mer känd för, genom att få ett stopp i kyrkogårdsvandringen, jo hon var gift med disponent Otto Ljungquist som grundade Munksjö pappersbruk.

Ida dog i barnsäng när hon skulle födda parets 11:e barn 21 mars 1881. Otto gifte om sig och tillsammans med henne skänkte han pengar till staden för att bygga en hus-

hållsskola, Idas skola, som ännu idag finns kvar.

Rundvandringen avslutades hos Disponent Bernhard Hay, han hade fest och samlat ett antal viktiga personer i Jönköping hos sig.

Det är intressant att kunna följa en stads historia och få en liten insikt vad som hänt även om det är skrivit i nutid. Sommarens vandringar har varit på Östra kyrkogården och på en av Sveriges vackraste kyrkogårdar Dunkehalla.

Red.anm: Vissa faktauppgifter är hämtade från Svenska kyrkans, Jönköping hemsida.

Välkomna till Föreningen DIS 27:e årsmöte

Lördag den 10 mars 2007 kl. 13.00

på Valla folkhögskola, Linköping

se ytterliggare information i

Diskulogen nr 75, december 2006

Släktforskardagarna i Stockholm 2006

Under tre långa intensiva och intressanta dagar har jag varit i Stockholm och upplevat släktforskardagarna på när håll.

Redaktörskurs

Fredagen inleddes med bland annat en kurs för oss redaktörer inom släktforskarföreningarna i Sverige. Vi var hela 40 st från Kiruna i norr till Malmö i söder, även ost- och västkusten fanns representerade. Vi inledde dagen med allmän diskussion och nästan alla hade samma problem med att få in artiklar till sina medlemsblad.

Vi diskuterade även upphovsrätten, som är en viktig bit när det gäller webbtidningar. Här var det en sak vi alla var överens om att pappersformen var att föredra framför webben, men tyvärr så kommer ofta föreningens ekonomi i vägen för utgivning av pappersformatet där posten tar en stor del av kostnaderna.

Kalle Bäck

Historikern Kalle Bäck från Linköpings universitet höll ett intressant föredrag om en präst och hans vedermödor från Kalles hemförsamling Trehörna på gränsen mellan Östergötland och Småland.

Som avslutning gav han oss redaktörer lite tips hur man nystar upp en intressant historia om någon eller en händelse.

Eftermiddagen ägnade vi oss åt att hantera Photoshop Elements. Så jag hoppas att korten i MedlemsBladet kommer att bli bättre i framtiden.

Kvällen avslutades med en trevlig middag för alla konferensombud.

Invigning

Lördagsmorgon strax före halv tio började invigningen av årets släktforskardagar utanför Nacka Strand. Landshövding Mats Hellström berättade lite om sin släkt med rötter i Ångermanland.

Sedan slog portarna upp och folk välde in, lokalen fylldes snabbt med förväntansfulla släktforskare från hela landet.

Riksstämman

Inleddes av Ted Rosvall som hälsade alla ca 160 ombud från hela Sverige välkomna, nya för året var DIS-Nord och Strömstads släktforskarförening. Till ordförande för riksstämman 2006 valdes Lars Elindersson.

Sedan arbetade man sig igenom punkt för punkt, en liten diskussion blev det om ekonomin. En liten höjning av föreningsavgiften till förbundet beslutades från sju kronor till nio kronor. Vilken kan i förlängningen betyda att vi får en höjning av våra medlemsavgifter uti föreningarna.

Den nya förbundsstyrelsen har följande utseende ordförande Ted Rosvall, omvald,

nya ledamöter blev Anna-Lena Andersson, Vargön, Michael Lundholm, Vällingby och Ulf Mannberg, Skellefteå. Omval av Jan Nilsson Staffanstorps och Anna-Karin Westerlund, Uppsala. Ett fyllnadsval på ett år efter kassör Modig valdes Hans Peter Larsson, Nynäshamn.

Efter votering fick den nya valberedningen följande sammansättning Olof Cronberg, Växjö, Elisabeth Leek, Eksjö, Lisbeth Dahlin, Solna, Kent Lundvall, Uddevalla och Björn Fredriksson, Boden.

Den första dagen led mot sitt slut, vi var många som tyckte det var skönt att få komma ut i sommarvarma Stockholm och med färja åka ut till kvällens begivenheter jubileumsföreställningen på Yasuragi ute vid Hasseludden.

Jubileumsföreställningen

Kvällen började med jubileumsorkestern (från Västgötaslätten) framförde Allegro ur Drottningholmsmusik av Johan Helmich Romann. Inledningsord av förbundsordförande Ted Rosvall. Han beskrev en 20 årig historia förbundshistoria i korta punkter.

1986 Den första stämman var i Lund 25 oktober

1988 stämman i Skara och förbundet hade 60 medlemsföreningar.

1990 var stämman i Västerås och Allan Grund valdes till ordförande.

1995 var det Stockholms tur att ha stämman och då var det 95 medlemsföreningar. Rötter startade detta år.

1998 hade vi stämman i Jönköping och då var det hela 116 medlemsföreningar.

2005 var stämman i Göteborg och då var medlemsantalet uppe i 159 föreningar.

Efter denna historik lämnade Ted över ordet till olika talare bland dem hedersdoktor Bror-Erik Ohlsson som berättade om hur boken om våra vanligaste sjukdomar kom till. Thord Bylund mindes tillbaka i tiden.

Krister L:son Lagersvärd framförde önskemål om att förbudet skulle stödja dem som vill skriva sin levnadshistoria.

Från dagens förbundsstyrelse berättade Ingrid Månsson Lagergren att hon trodde när hon blev invald för 3 år sedan att det berodde på tre saker, 1. kom från Norrland, 2. hon är kvinna och för det tredje hon arbetade på bibliotek.

Sedan följde utdelning av Hedersdiplom och Viktor Örnbergs Hederspris som detta år gick till Elisabeth Torsell.

Allt detta varvades med fin musik från jubileumsorkestern, även släktforskarnas egen nationalsång Släkthuset av Povel Ramel klarade vi av.

Hallands genealogiska förening hälsade alla välkomna till Släktforskardagarna i Halmstad 24-26 augusti 2007 tema: Gränsland.

Som avslutning avnjöt vi en utmärkt buffé som helst skulle ätas med pinnar.

Ingrid Andersson

Visningar och demonstrationer i DIS Arena drog ständigt fulla hus

Cirkelledarutbildning på Riksarkivet den 11 augusti

Vi, Rune Elofsson och Börje Jönsson, deltog i cirkelledarutbildningen tillsammans med cirkelledare från hela landet som Sveriges Släktforskarförbund arrangerade i samband med Riksstämman.

Anna-Karin Hermodsson tog emot och hälsade oss välkomna. Förmiddagen började med information och guidning av Riksarkivet för oss ca 60 släktforskare. Eftermiddagen fortsatte med olika föredrag.

Anna-Karin började med att berätta om Riksarkivet som är en av Sveriges äldsta myndigheter, med rötter i medeltiden och 1500-talet. Det var Axel Oxenstierna som ingrep i arkivförhållandena genom att den 18 oktober 1618 utfärda en kansliordning. Han föreskrev hur ”det gamla kansliet”, dvs. Riksarkivet skulle vara organiserat. Därmed inrättades Riksarkivet formellt som ett självständigt ämbetsorgan inom det kungliga kansliet. Arbetsområdet begränsades från början till det kungliga kansliet men från 1800-talets slut fick Riksarkivet även befattning med arkivbildningen hos andra centrala och lokala myndigheter. Ett självständigt ämbetsverk blev det först 1878.

Därefter var det dags för besök i arkiven i urberget och eftersom vi var så många fick vi dela upp oss i två grupper. I arkivet fick vi se olika originalböcker och andra handlingar som förvaras där. På en hylla kunde vi se Sveriges största inbundna bok 110 cm tjock.

Efter lunchuppehållet tog Carl Szabad vid, han berättade om olika typer av skattelängder och hur man använder dessa i sin forskning. Han visade även exempel på mantalslängder från olika tidsperioder, fyrktalslängder, ti-ondelängder, jordeböcker, Älvsborgs lösen, boskapslängder, kvarntullslängder, avkortningslängder, dräng- och sonlängder samt salpeterslängder m.fl. Nästan alla dessa handlingar finns på mikrokort hos Svar utom fyrktalslängderna (se NE ”fyrktal”), som förvaras i kommunarkiven.

Anna-Lena Hultman höll en genomgång om emigrantforskning. Hon gav tips om nya länkdresser vilka nu finns på Internet, t.ex. kyrkor kyrkogårdar och begravningsbyråer i USA. Dessa finns på Rötters hemsida.

Efter kafferasten fick vi en information om Svenskt Diplomatarium som är en publikation vilken utges av Riksarkivet. Avsikten är att göra de svårlästa medeltida texterna lättillgängliga. Detta innebär att de förses med en klargörande innehållssammanfattning på modern svenska och att alla förkortningar skrivs ut. Dessutom kompletteras texteditionerna med vissa historiska kommentarer samt text- och källkritiska noter.

Det äldsta dokumentet i Riksarkivet är ett pergamentsblad från 900-talet. Från medeltiden finns ca: 20 000 originalbrev bevarade, de allra flesta är skrivna på pergament (=kalvskinn). Många pryds av sigill i vax - en konstsamling i miniatyr att beundra. Först under 1300-talet började papper att användas i Sverige. Omkring 40 000 brevtexter finns bevarade, en del original och en del avskrifter.

Mer om detta se Riksarkivets Internetsidor <http://www.ra.se/ra/diplomat.html>

Efter denna dag hade vi mycket nya uppslag att smälta, t.ex. att mantalslängderna innehöll så mycket personuppgifter var en nyhet för oss, att konseljregistret upptar personer som namngivits i olika handlingar, detta finns som betaltjänst hos Svar.

Detta var lite om dagen på Riksarkivet som var lärorik.

Några litteraturtips:

Gösta Lext: Mantalsskrivningen i Sverige före 1860

Håkan Skogsjö: Mantalslängderna och släktforskaren, Släkthistoriskt forum nr 2/89

Carl Szabad: Släktforskarnas årsbok -95, släkthistoriska källor för Ångermanland

Inte bara kyrkböcker: Släktforskarnas årsbok -1990
Susanne Lövnertz: De svenska skatternas historia (pdf på Riksskatteverkets hemsida).

Kom till oss i Kallinge

SVAR-projektet i Kallinge (Svensk Arkivinformatiön) har funnits sedan 1994 och har framför allt jobbat med att framställa sockenkataloger, ett kanonhjälpmedel för att lättare hitta ibland mikro-korten. Vi har gjort sockenkataloger för Blekinge, Kronoberg, Kalmar och de östra delarna av Kristianstads län. Du kan läsa mer om sockenkataloger på SVARs hemsida <http://www.svar.ra.se> Många sockenkataloger finns också tillgängliga i SVARs digitala forskarsal. Just nu jobbar vi med Malmö stad.

Vi jobbar också med DDSS (Demografiska Databasen för Södra Sverige) Födda, döda och vigda har blivit excerperat som nu ligger gratis tillgängligt på <http://www.ddss.nu> Under åren har vi också tagit fram Imibas för Blekinge, jobbat med Namn åt de döda m.m.

Hos oss har du möjlighet att släktforska tillsammans med andra kamrater och få hjälp om du skulle fastna med någon besvärlig gammal släkting. Vi forskar på det traditionella sättet, alltså med mikro-kort.

Det är inte så att vi är motståndare till datorer, dem har vi mycket hjälp av, men vi tycker fortfarande att det är roligt att hänga framför mikro-kortsläsaren och ha någon att diskutera problem med.

Du kan forska i Blekinge, Kronoberg, Kalmar, Halland, Kristianstad, Malmöhus och

Malmö stad. Vi har en hel del litteratur, framför allt Blekinge. De flesta CD-skivor som vi släktforskare kan ha nytta av, både lokalt och centralt. Två datorer finns med Internet bl a med SVAR:s digitala forskarsal. Det finns många avskrifter som vi själva gjort eller forskare skänkt till oss.

Vi tar ut en liten forskarplatsavgift, 25 kr för halv dag och 50 kr för hel dag.

Välkommen till oss på SVAR-projektet i Kallinge

Adress Kockumsvägen 11, 372 50 Kallinge

Boka plats på telefon 0457-61 76 03 eller 61 76 13

Genline sänker priserna

Genline sänker från och med 2007-01-02 sina abonnemangspriser, på svenska kyrkböcker, för medlemmar i föreningar som är anslutna till Släktforskarförbundet. Dis och samtliga regionföreningar är anslutna.

De nya priserna är:
Årsabonnemang 1 795 kr
Halvårsabonnemang 1 225 kr

På Genlines hemsida genline.se kan du också hitta kortare extraerbjudanden.

Alf Henrikson dagen 9 juli i Huskvarna

Sedan 10 år tillbaka firar Alf Heriksonsällskapet, Alfs födelsedag i Huskvarna i samarbete med Huskvarna kyrka.

I år 2006 var det en mycket varm, het söndag och vi var många som gick den lilla tipspromenad som anordnas runt den vackra Esplanaden i Huskvarna.

Det var många knepiga frågor som skulle lösas bland annat vilken akademi som Alf H:s tillhört. Vetenskaps-, Svenska, eller Gastronomiska akademien?

Sedan undrade de vem som hade doktorerat på Alf H:s historiska spektakel ”Bara tusen korta år i Huskvarna”. Även var Alf H:s hade tagit sin studentexamen, på Spysken i Lund 1926, läroverket i Jönköping 1925 eller på Hermods 1927.

Efter tipspromenaden erbjöds en kopp kaffe utanför Huskvarna kyrka.

Födelsekalas i kyrkan

Sedan tog det egentliga firandet fart, i en fullsatt kyrka hälsade kyrkoherde Ann-Christine Borg, Huskvarna. Hon hälsade alla varmt välkomna till detta födelsekalas och den förste att presentera var Alf Henriksonssällskapets ordförande slottsfrun (överintendent vid Kungliga Husgerådskammaren) Agneta Lundström som började berätta att detta var andra gången hon var på väg till Huskvarna och denna gång kom

hon ända fram. Hon hade försök för tre år sedan och då stannade tåget i Södertälje.

Hon tycker att det är något speciellt att fira Alf H:s födelsedag i hans hemstad. Hon berättade vidare vilken hjälp hon har haft av Alf H:s texter i sitt arbete bland annat på slottet i Stockholm.

Kyrkoherde Borg tar oss sedan ut på en resa runt Sverige, hon läser egna texter på vers och prosa varvad med Alf H:s texter.

För det musikaliska inslaget svarade Lars-Olof Bergström, Olle Widestrand och Huskvarna kyrkas kantor Jan Brodin på piano, och delar av kyrkans ungdomskör under ledning av Katarina Johansson.

Efter resan genom Sverige tog kyrkoherde Ann-Christine Borg oss till Spanien och vidare till Gennesarets sjö för att sedan stanna upp i Nässjö.

Det hela avslutade med ungdomskören och kyrkoherde Borg hälsade oss välkomna näst år den 9 juli.

Jag avslutade dagen med att besöka Alfs begravningsplats på Huskvarna kyrkogård, som denna dag var smyckad med fina blommor från sällskapet.

Ingrid Andersson

Svar på frågorna var:
Gastronomiska akademien, tallrik nr 1,
Kristina Nero från Jönköping
Allmänna Läroverket i Jönköping

Redaktörens rader

Jag har blivit med Geline, provar i tre månader. Tänk vad tekniken har gått framåt, när jag började släktforska för 23 år sedan hade vi kyrkböckerna på mikrofilm (rullar) och då var det bra om man var två som forskade en vid filmprojektorn och en som läste. Kommer även ihåg att när Svar börja lansera mikrokorten var det lite svårt att lära sig den nya tekniken.

Nu sitter jag framför datorn och bläddrar fram och tillbaka i menyn och vips är sidan uppe.

Det känns fantastiskt att ha tillgång till hela Sveriges kyrkoböcker för ca 250 år, till detta har jag sedan tidigare även abonnemang på Svar. Så det har blivit mycket släktforskat under jul- och nyåshelgerna, man tar ju ut svängarna när man har obegränsat tillgång till ”mikrokorten”.

Men det är en sak som jag tycker man missar, när jag inte sitter på biblioteket med andra forskare, är att diskutera svåräst text eller knepiga släktförhållande. Även en lärare i släktforskning behöver hjälp ibland.

Jag undrar över en sak, hur gör du som använder digitalkamera och sparar dina kort på datorn. Jag tänker på alla bilder man tar på släkt och vänner under till exempel jul- och nyårshelgen. Har du ett dokument vid sidan som berättar vilka personerna är på dina kort eller? Skriv en rad till mig och berätta.

Ett tips som jag fått och provat: Du som har följt artikelserien i Diskulogen om olika delar av Disgen och vill spara dem t.ex. i platsfickor för att ha nära till hands vid datorn men vill inte klippa sönder tidningen. Titta på Dis hemsida där ligger Diskulogen och du kan skriva ut de sidor som är intressanta.

Jag funderar på att under våren deponera mitt släktforskar material och skriva ett ”släktforskartestamente” till Dis arkiv. Har någon gjort detta?

Redaktör Ingrid Andersson

Ny bok

Björn Edman har nyligen givit ut en bok om sin släkt, Trumpetarsläkten Edman från Småland.

I de äldsta släktgrenarna finns åtskilliga trumpetare, alltså kavallerister som hade att svara för ”sambandet” inom kompaniet eller regementet. Släkten leder sitt ursprung till trakterna runt Eksjö-Nässjö-Vetlanda och har spårats till mitten av 1600-talet. Släktnamnet är belagt första gången 1686.

En av trumpetarna flyttade omkring 1718 till Dragsmark i Bohuslän och från honom härstammar en västsvensk Edman-släkt med förgreningar till USA. I ursprungsområdet i Småland finns dessutom åtskilliga släktmedlemmar idag. Det skall dock påpekas att det finns flera släkter med namnet Edman i såväl Småland som Västsverige.

Boken, som bygger på mer än 45 års forskning, innehåller även ett inledande avsnitt om hur det gick till att hitta olika släktgrenar, om blindskär och villospår. Ibland måste man lämna det helt säkra och ange att det ”med stor sannolikhet” finns ett släktsamband. Facit kommer kanske någon gång i framtiden. I inledningskapitlet finns också generella uppgifter om vad trumpetaryrket innebar och hur trumpetare rekryterades.

Skriften är försedd med omfattande person- och ortsregister. Dern har även en kort sammanfattning på engelska inklusive ordlista.

Edman, Björn: Trumpetarsläkten Edman från Småland (2005). ISBN 91-631-6801-4. Kan beställas från författaren, bjornedman@goteborg.utfors.se. Pris 200 kronor.

Avsändare:

Redaktören DIS-Småland
Ingrid Andersson
Ståhlgatan 9
561 44 HUSKVARNA

B

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

---

Kontrollera din e-postadress!

Du som är medlem i DIS-Småland!

Det är mycket viktigt att Du kontrollerar din e-postadress här ovan.

Är e-postadressen felaktig?

Då bör Du snarast meddela oss din riktiga e-postadress.

Finns ingen e-postadress angiven?

Då har Du inte lämnat den till oss och då är det viktigt att Du snarast gör det.

Har Du ingen Internetuppkoppling?

Meddela detta på telefon eller per brev.

Rättelser och meddelanden sänder Du till:

Ingvar Kärrdahl, Bäckvägen 18, 330 15 Bor
E-post: ordf_smaland@dis.se Tfn 0370-65 07 15

”Säg mig, herr pastor, i Herrans namn,
hur långt kan det vara till Oskarshamn?”
”Sex alnar och sju fjärdingsväg och en famn
är ett stycke på väg till Oskarshamn.”
”Jag tackar för detta exakta besked.”
”För allan del. Guds fred.”

Hämtat från Alf Henriksons ”Sagor för stora
och små” med teckningar av Birger Lund-
quist. Publicerat med benäget tillstånd av
upphovsmannens arvingar.